

Na inštitutu se soočajo tudi z več izzivi; med drugim dr. Kozma Ahačič opozarja na ponudnike pretočnih storitev, ki ne nudijo slovenskih podnapisov, in na neupoštevanje zakonodaje s področja napisov v slovenščini. Kot pravi, ni prav, da se sprehajamo po ulicah, polnih napisov v angleščini, a pristojne inšpekcije so kadrovsko oslABLJENE, za ureditev tega področja pa je premalo politične volje. Pogreša tudi dejavnejšo podporo države pri vzpostavljanju kakovostnega pouka slovenščine za priseljence. Kljub temu je glede prihodnosti slovenskega jezika previdno optimističen. Poziva pa, da prvi korak storimo sami – s tem, da na pametne telefone nastavimo slovenščino: »O ljubezni do domovine pač ne moreš govoriti z mobilnikom v angleščini.«

DR. KOZMA AHAČIČ, JEZIKOSLOVEC, PESNIK, ESEJIST

O LJUBEZNI DO DOMOVINE ne moreš govoriti z mobilnikom v ANGLEŠČINI

V sodobnem, globaliziranem svetu nobenemu jeziku ni lahko, a slovenščina je v tem pogledu v zelo dobri kondiciji, je v pogovoru za Domovino ocenil dr. Kozma Ahačič, direktor Inštituta za slovenski jezik Frana Ramovša. Še več, po razvitosti, relativni prisotnosti v digitalnem svetu in opremljenosti je slovenščina med prvimi 50 svetovnimi jeziki.

PETER AVSENIK

TAMINO PETELINŠEK / DOMOVINA

Dr. Ahačič, pred dnevi ste predstavili izsledke zadnje raziskave o javni rabi slovenščine. Kje smo? Na slovesnosti ob 80-letnici Inštituta za slovenski jezik Frana Ramovša ste dejali, da je slovenščina v relativno dobri kondiciji v primerjavi z drugimi jeziki.

Zavedati se moramo, da smo v času, ko so zaradi globalizacije pred kar zelo težke izzive postavljeni tako rekoč vsi jeziki.

Tisti manjši zaradi pritiska največjih, v našem okolju je to angleščina, tisti večji pa zaradi rabe, ki je postala tako obsežna, da se jezika preprosto ne da več usmerjati. Tu pa je na udaru tudi angleščina, ki se že pred našimi očmi počasi cepi na več in več različnih angleščin.

Kaj imate v mislih, ko pravite, da se angleškega jezika ne da usmerjati?

Gre za to, da Evropejci že zdaj včasih lažje razumemo našo manj kakovo-

stno evropsko angleščino kot angleško ali ameriško. Tudi angleščina, čeprav imamo občutek, da je vsemogočen jezik, ni imuna na posledice globalizacije. Najlažje to vidimo, če primerjamo angleščino, kot se govori v Evropi, torej kot jo govorimo govorci, katerih angleščina ni materni jezik, z angleščino, kot se govori v Veliki Britaniji in Ameriki ali v Avstraliji in Indiji.

Na takšen način se je pred mnogimi stoletji začela cepiti latinščina na različne romanske jezike. Latinščina, kot

Dr. Kozma Ahačič (1976) je eden najvidnejših sodobnih slovenskih jezikoslovcev in predstojnik Inštituta za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU. Javnost ga najboljše pozna kot urednika in pobudnika spletnih portalov Fran, Franček in Franja, ki so slovenske slovarje približali stotisočem uporabnikom in spremenili način, kako dostopamo do jezika. Njegova raziskovalna pot sega od zgodovine slovenskega jezika in slovnicearstva do sodobne jezikovne politike, sicer pa je znanstveni svetnik, sodelavec pri Slovarju slovenskega knjižnega jezika 16. stoletja, izredni profesor za jezikoslovje na Podiplomski šoli ZRC SAZU, podpredsednik Znanstvenega sveta ZRC SAZU in član izvršilnega odbora Evropskega združenja nacionalnih ustanov za jezik (EF-NIL). Za svoje delo je prejel vrsto najvišjih priznanj – od Zoisove nagrade in zlatega

znaka ZRC SAZU do Pretnarjeve nagrade »ambasador slovenskega jezika«, bil je izbran za Delovo osebnost leta 2017, predsednik republike pa mu je podelil jabolko navdiha. Je avtor sodobnih šolskih slovnice (Kratkoslovnica, Slovnica na kvadrat) ter številnih člankov in knjig, kot je monumentalna monografija Stati inu obstati: prvih petdeset slovenskih knjig. Ahačič ni zgolj znanstvenik, temveč tudi pesnik, esejist in Delov kolumnist, član Društva slovenskih pisateljev. Nedavno je pri Cankarjevi založbi izdal svojo knjigo esejev KA, v kateri se »lahkotno sprehodi od vejic, pik in podpičij do vesoljskih razsežnosti časa, od tišine starih vrtov do hrupa družbenih omrežij, od starodavnih hieroglifov do zvočnih pokrajin sodobne popularne in eksperimentalne glasbe«, obravnava pa tudi vprašanja iz tega pogovora.

so jo govorili v Španiji, je zlagoma prehajala v španščino, v Italiji v italijanščino, v Romuniji v romunščino. Danes se zaradi digitalnega sveta to dogaja mnogo počasneje. Kljub temu pa vidimo, da lahko že na svojih pametnih telefonih izberemo več različnih angleščin.

A če se vrnem k prvemu vprašanju. Nobenemu jeziku v sodobnem svetu ni lahko in glede na to lahko rečemo, da je slovenščina v zelo dobri kondiciji. Primerjalno smo izvrstno opremljeni s priročniki, dobro zastopani v svetu umetne inteligence, imamo jasno jezikovno politiko, slovenščina je učni jezik v šolstvu, kar ni samoumevno za mnoge, tudi večje jezike.

Imamo medije, od katerih največji uporabljajo kakovostno knjižno slovenščino, vzpostavljen šolski sistem in skrb za jezik na najrazličnejših ravneh. Čeprav smo po številu govorcev manjši, smo glede na opremljenost nekje med prvimi petdesetimi, morda celo petindvajsetimi jeziki na svetu. Pa vemo, da je danes v rabi nekje do 7.000 jezikov, večina populacije pa govori nekaj sto jezikov.

Po katerih merilih smo med prvimi 50 jeziki na svetu?

Po razvitosti, relativni prisotnosti v digitalnem svetu in opremljenosti. Seveda pa se moramo na drugi strani zavedati, da je slovenščina relativno majhen jezik in je zato izpostavljena še večjim pritiskom. Zaznavamo tudi vse več ne-

upoštevanja zakonodaje s področja slovenščine. Krepmo bomo morali zavijati rokave na področju opismenjevanja in bralne pismenosti.

Skratka, tu je izzivov veliko, in če bomo samo za hip prenehali z aktivnim delom, gre lahko slovenščini hitro na slabše. To je tako kot v vrhunskem športu. Športnik je lahko v dobri formi, a če gre za dva meseca na počitnice, se nažira in ne trenira, se bo vrnil v precej slabši formi. Natanko to je tisto, kar se s slovenščino ne sme zgoditi.

Pa izsledki zadnje raziskave o javni rabi jezika potrjujejo to dobro formo slovenščine?

Takšne raziskave so pomembne zato, da vsakih nekaj let dobimo številčen vpogled v razmere na področju javne rabe slovenščine in tudi v stališča glede rabe slovenskega jezika. Na tej podlagi lahko nato strokovnjaki pripravimo izhodišča za resolucijo o nacionalnem programu za jezikovno politiko. Na podlagi te resolucije pa lahko ministrstva razpisujejo različne projekte in programe ter podpirajo različne jezikovne aktivnosti.

Gre za izjemno obsežno polje raziskav, ki ne zajema zgolj rabe slovenščine v Sloveniji, ampak tudi rabo slovenščine zunaj njenih meja, razmerja med slovenščino in drugimi jeziki v Sloveniji, pa tudi zahtevna vprašanja, kot so raba slovenščine v visokem šolstvu, izobraževanje v slovenščini za prise-

ljence, pouk slovenščine, mediji, zdravstvo, priprava priročnikov, izzivi, ki jih slovenščini prinaša digitalna doba itd.

Če bi morali izbrati dva najbolj aktualna izziva, s katerima se srečuje slovenščina v tem trenutku, na kaj bi opozorili?

Prvi izziv je neupoštevanje zakonodaje s področja javnih napisov v slovenščini. Ni prav, da se sprehajamo po ulicah, polnih napisov v angleščini, in da si tudi zato evropska mesta postajajo vedno bolj podobna. V tujih jezikih so lahko imena blagovnih znamk, trgovskih verig in podobno, vse ostalo pa bi moralo biti v slovenščini, angleščina je lahko dodana, a manj poudarjeno.

Tu lahko veliko naredimo tudi sami, s tem da redno podajamo prijave na ustrezne inšpektorate. Sami od sebe inšpektorati še vedno premalo osveščajo, saj preprosto nimajo dovolj kadra. Kadra pa ni, ker za ureditev tega področja še ni dovolj politične volje. V trenutku, ko se v nekem okolju začne osveščati lastnike barov, trgovin itd., se raven rabe slovenščine tako rekoč v nekaj dneh lahko bistveno popravi. To se je na eni ljubljanskih ulic že zgodilo.

Drugi zelo pomemben izziv, ki ga v Sloveniji ne moremo urediti brez sodelovanja z drugimi državami na ravni EU, pa je raba slovenskih podnapisov na pretočnih storitvah. To je zelo velik problem, ki se ga morda premalo zavedamo. Ob spremljanju podnapisov namreč povprečen gledalec letno prebere skoraj 11 knjig.

Na nekaterih pretočnih storitvah ne moremo spremljati filmov in serij s slovenskimi podnapisi. Medtem ko Max, SkyShowtime, AppleTV+ in slovenski ponudniki ponujajo filme z vse bolj kakovostnimi slovenskimi podnapisi, pa velikana, kot sta Netflix in Disney+, slovenščine sploh ne ponujata kot izbire.

“

V trenutku, ko se začne osveščati lastnike barov, trgovin itd., se raven rabe slovenščine tako rekoč v nekaj dneh lahko bistveno popravi. To se je na eni ljubljanskih ulic že zgodilo.

Zakaj se po vašem mnenju to dogaja? In kaj lahko politika stori, da jih spodbudi k ponudbi v slovenščini?

To se dogaja, ker evropske direktive, ki se dotikajo tega polja, omogočajo tovrstne manipulacije. To je izrazito problematično, hkrati tudi ponižujoče do Republike Slovenije in še nekaterih evropskih držav. Gre namreč za odločitev, ne za vprašanje stroška. Disney ima na primer večino svojih filmov že prevedenih ali sinhroniziranih v slovenščino, a se za podnapise ali sinhronizacijo ne odloči.

Pri zabavni dejavnosti tako izgubljamo stik s knjižno slovenščino in to je težava, ki lahko dolgoročno izjemno negativno vpliva zlasti na jezik mladih. Ni pa to samo slovenska težava, delimo jo z nekaterimi drugimi v EU in pritisk na velikane, kot je Netflix, je in bo zato vse večji. Sam sem član izvršnega odbora Evropske federacije nacionalnih ustanov za jezik. Na ravni te federacije smo dnevno v stiku z evropsko politiko, da bi se ta težava čim prej rešila.

Rešitve so možne. Dokaz je to, da nam je uspelo s spremembo slovenske zakonodaje v preteklih letih pripeljati slovenščino na Applove naprave in v vsa vozila. Da imamo vse elektronske komunikacijske naprave – pametne

telefone, računalnike, avtomobile, domače aparate – v slovenščini, je pogoj, da lahko tudi v prihodnosti slovenščino dobro razvijamo.

Vsak izmed nas že skoraj neprestano s seboj nosi pametni telefon. To postaja vedno bolj neko naše nadomestno srce. Če ta pametni telefon ne bo deloval v slovenščini, ampak bomo imeli nastavitve v angleščini, bomo imeli srce v angleščini. O ljubezni do domovine pač ne moreš govoriti z mobilnikom v angleščini.

Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU letos praznuje 80-letnico. Vi ga vodite zadnjih sedem let. Katere mejnike v njegovem delovanju bi izpostavili?

Zagotovo je bil največji projekt inštituta izdelava Slovarja slovenskega knjižnega jezika, ki je izhajal več desetletij, vse do leta 1991, in nato leta 2014 doživel še drugo izdajo kot SSKJ 2. Danes se v obliki tretje, digitalne izdaje objavlja na portalu Fran kot sodobno zasnovan slovar eSSKJ.

Drugi veliki dosežek je izdelava slovenskega pravopisa. Zadnji je izšel leta 2001, ravno v teh dneh pa smo dokončali besedilo novega pravopisa, ki bo v celoti prilagojen novi, globalizirani, digitalni družbi in nam bo, tako zelo upamo, še dodatno olajšal rabo slovenščine, saj bo postavil jasna pravila tudi tam, kjer smo bili morda doslej zaradi pojava novih tehnologij v dvomu.

Je pa kar nekaj projektov, ki potekajo v ozadju, a so kljub temu zelo pomembni. To so priprava zgodovinskega slovarja slovenskega jezika, številnih terminoloških slovarjev, slovenskega lingvističnega atlasa, poglobljeno raziskovanje slo-

venščine in v zadnjih letih tudi priprava velikih jezikovnih portalov.

Najuspešnejši portal inštituta je zagotovo Fran, ki obsega tako rekoč vse priročnike za slovenski jezik, tako za splošnega uporabnika kot tudi z vidika etimologije, zgodovine, terminologije, dialektologije itd. Fran je tudi eden največjih tovrstnih portalov v Evropi in na svetu.

Slovenci smo tu imeli veliko sreče, saj je večina temeljnih priročnikov v preteklosti nastajala ravno na Inštitutu za slovenski jezik. To pomeni, da avtorske pravice niso bile razpršene in je bila zato izdelava takšnega portala mnogo lažja kot na primer pri kakšnih drugih evropskih jezikih.

Vse pogosteje sta uporabljena tudi portal za mlade Franček, ki smo ga ravno letos tudi dodobra tehnično in vsebinsko prenovili, in pa eno leto star portal Franja z dvojezičnimi slovarji, ki je v enem samem letu doživel že osem milijonov iskanj.

Naše spletne strani so ene najbolj uporabljenih v Sloveniji. Lahko rečemo, da še nikoli v zgodovini slovenščine ni tako veliko število ljudi uporabljalo jezikovnih priročnikov.

V zadnjem času veliko delate na digitalizaciji. Poleg tega pa opozarjate nase tudi s širšimi, bolj znanimi projekti, kot je Beseda leta. Kaj bi rekli, katera beseda se obeta za letos?

Tudi če bi vedel, tega ne bi smel povedati. Pri tem izboru skušamo biti res čim bolj objektivni. Skozi celotno leto zbiramo predloge ljudi, ki jih nato znanstveno obdelamo, presodimo, kakšna je bila realna številčna rast rabe, katera beseda dejansko predstavlja z jezikoslovnega vidika inovacijo na ravni pomena in katera beseda je doživela bistveno spremembo v rabi.

“

Ob spremljanju podnapisov povprečen gledalec letno prebere skoraj 11 knjig.

“

Najuspešnejši portal inštituta je zagotovo Fran, ki obsega tako rekoč vse priročnike za slovenski jezik in je eden največjih tovrstnih portalov na svetu.

Nato pa izberemo deset kandidat, o katerih lahko ljudje kar nekaj časa glasujejo. Tako se izbere beseda leta.

Ne upate pa reči, katera beseda bi bila letos tako aktualna, da bi si zaslužila ta naziv?

Čakamo na vaše predloge na strani beseda-leta.si. Ne, v nekaterih letih je bilo to zelo očitno, letos pa ne.

Res je. Leta 2023 je bilo zelo očitno, ko je bila ujma.

Drži.

Omenili ste, da na več različnih ravneh preučujete rabo besed. Ne gre torej samo za preprost izbor. Kakšen pomen ima projekt za širšo skupnost?

Gre za ozaveščanje ljudi, kako pomembne so besede za naše življenje. Večkrat pozabljamo, da jezik niti približno ni le stvar jezikoslovcev. Vsi živimo v jeziku in dober jezik je za nas neprimerno pomembnejši od dobrega avta, dobre hiše ... Je hkrati osnova za naše znanje in za naše sporazumevanje v družbi, osnova za naš način razmišljanja. Brez kakovostnega jezika ne moremo kakovostno razmišljati. Z različnimi akcijami, ena teh je Beseda leta, želimo med ljudi počasi pripeljati to zavedanje.

S tem je povezanih tudi več drugih aktivnosti. Ena teh je, da s sodelavci inštituta vsak teden opišemo besedo tedna. V preteklih šestih letih, odkar to delamo, se je nabralo že za celo knjigo teh besed. Tako smo ob 80-letnici inštituta pripravili tudi priložnostno izdajo, sila imenitno knjigo z naslovom Slovar časa.

V tej knjigi so po abecednem redu zbrane besede, ki so zaznamovale zadnjih 300 tednov našega življenja. Ta izbor besed lepo prikaže, kako nedeljivo je jezik povezan z našim življenjem. Konec

koncev – tudi na to, katere nove besede prihajajo v jezik, ne vplivamo jezikoslovci, ampak vpliva razvoj, vpliva okolica, vplivajo novosti v našem življenju.

Kako na strokovni ravni v publikacijah uravnavate te novosti, tudi prevzemanje besed na primer, z željo, da slovenščina ostane slovenščina?

Gre za zelo zapleten mehanizem. V trenutku, ko je beseda nared za to, da gre v slovar kateregakoli ranga, v SSKJ ali v pravopisni slovar, je namreč že prepozno. Reagirati moramo hitro. Ko določen pojem začne živeti med ljudmi, se mu mora čim hitreje poiskati ustrezno – zlasti besedotvorno ustrezno – slovensko poimenovanje.

Vse na primer zelo spodbujam, da za klepetalnike umetne inteligence, kot sta denimo ChatGPT ali Copilot, uporabljamo besedo 'klepetalnik'. Na tak način lahko slovenščina živi naprej. In če pogledamo čisto objektivno: na ravni računalniške opreme je raba slovenskih poimenovanj za najrazličnejše predmete zgledna; imamo 'tablico', imamo 'miško', imamo 'tipkovnico' ... Po drugi strani ni nič narobe tudi, da imamo ob 'zaslonu' tudi 'monitor', saj razvit jezik nujno potrebuje sopomenke.

Do določene mere je normalno, da v jezik prihajajo tudi besede iz močnejših jezikov okrog nas. To se je dogajalo ves čas in ni nujno škodljivo. Tudi besedo

“

Brez kakovostnega jezika ne moremo kakovostno razmišljati. Z različnimi akcijami, ena teh je Beseda leta, želimo med ljudi počasi pripeljati to zavedanje.

,miza' smo v slovenščino dobili iz latinščine preko italijanščine. Gre za latinsko besedo 'mensa'.

Toda kje je meja, preko katere ne greste, ko gre za prevzemanje besed?

Tu je zlasti pomembna hitrost. Ko se določena tujka med ljudmi uveljavi, jo je zelo težko izpodrinuti. Res pa je, da jo zelo velikokrat preprosto izpodrine čas. Ogromna količina besed, ki hitro pridejo v jezik, zelo hitro tudi izgine.

Na primer 'CD'. Ga že skoraj ni več.

Da. Vidimo, da smo se zelo ukvarjali s tem, ali ga bomo poimenovali 'zgoščenka', 'plošček' ali kako drugače. Danes pa o CD-ju ne govorimo več zelo pogosto. Kaj šele o kaseti, ki je bila tudi tujka.

Na našem inštitutu več raziskovalk in raziskovalcev, zbranih na oddelku za terminologijo, tako rekoč dnevno svetuje strokovnjakom, kako poimenovati nove in nove strokovne termine.

Na kakšen način se potem to razširi v širšo javnost?

Večinoma so tu poleg strokovnjakov odločilni mediji. Na srečo nam vedno hitrejša reagiranje omogoča tudi to, da jezikoslovci svoja mnenja objavljamo v Jezikovni svetovalnici in v Terminološki svetovalnici. Ta mnenja pa so nato že takoj dostopna tudi preko iskalnika na portalu Fran. Tako rekoč v enem dnevu se lahko odzovemo na novost v jeziku. Včasih nam uspe, včasih pa tudi ne.

Poudarili ste vlogo medijev pri posredovanju novih jezikovnih norm. Kako kakovostne pa so v tem pogledu nove pojavne oblike medijev, na primer pogovorne oddaje, t. i. podkasti?

Mediji na jezik vplivajo mnogo intenzivneje kot sami jezikoslovci. Se pa medijska krajina v tem času zelo spreminja. S podkasti se soočamo z vse večjim prodorom neknjižnega, nekovostnega jezika v javni prostor. Tu je ozaveščanje zelo pomembno. Zato se jezikoslovci večkrat odpravljamo do voditeljev in voditeljic takšnih oddaj in počasi tudi kaj dosežemo.

Stalno pa se spreminja tudi struktura uporabnikov jezika. Priseljivanje tu verjetno predstavlja določen izziv, denimo v primerih, ko določene skupnosti v medsebojnem sporazumevanju uporabljajo svoj izvorni, materni jezik, ne pa slovenščine. Kako gledate na te izzive?

V Evropi se mnoge države tu počutijo podobno nemočne. Bistveno je, da priseljencem omogočimo, da se bodo v slo-

venskem jeziku čim prej počutili doma. S tem jim damo svobodo in možnost za uspeh v našem okolju. Na kakšen način doseči čim hitrejšo in čim bolj kakovostno znanje slovenščine ali kateregakoli drugega evropskega jezika, pa ni vprašanje, ki bi imelo preprost odgovor.

Po mojem osebnem mnenju se lahko tu največ naredi s čim bolj individualnim pristopom na ravni občin, hkrati pa z dobro in odločno državno podporo, ki bo zagotavljala čim bolj kakovosten pouk slovenščine za priseljence, hkrati pa čim hitrejšo vključevanje priseljencev v družbo. Ne smemo jih jezikovno osamiti.

Pa je ta podpora na ravni politike dovolj dobra in odločna?

Želje so. To vprašanje, ki je tako pomembno, po mojem mnenju zaenkrat še ni dovolj visoko na lestvici političnih prioritet.

Ko govorimo o preseljevanju – tudi mnogi Slovenke in Slovenci so se v preteklosti preselili na druge konce sveta. Zdi se, da so to skupnosti, ki se na nek način še bolj zavedajo pomena ohranjanja pristne slovenske besede, kot pa se zavedamo doma.

Ja, res je. In tudi raziskave kažejo, da je za to, da nekdo kot priseljenec lahko razvije dobro znanje jezika države, v katero se je priselil, bistveno tudi razvijanje maternega jezika. Tako kot slovenski izseljenci skrbijo za slovenščino in se hkrati naučijo jezika države, v kateri bivajo, moramo tudi mi poskrbeti, da se bodo priseljenci pri nas zavedali svojega maternega jezika, hkrati pa dosegli čim višjo raven znanja slovenščine.

Ob 80. obletnici ustanovitve inštituta se dotaknimo še vaših načrtov. Poleg pravopisa je v pripravi tudi nova slovnica.

Da, končali smo z delom na besedilu novega slovenskega pravopisa. Sledi javna razprava, ki bo zlasti intenzivna v prvih dveh tednih februarja 2026, nato pa pričakujemo, da bomo lahko že v letu dni objavili nov pravopis. Hkrati smo začeli z delom na novi znanstveni slovenski slovnici. To delo bo v prihodnjem desetletju zagotovo omogočilo še boljši opis slovenskega jezika v vseh razsežnostih.

Zadnjo znanstveno slovnico smo dobili v slovenščini leta 1976, zadnjo šolsko slovnico pa leta 2018. Z novo znanstveno slovnico pričenjamo natančno pet desetletij po izidu.

Dela torej ne bo zmanjkalo. Vaše osrednje strokovno področje pa je 16. stoletje, ko so bila prvič natisnjena slovenska besedila. Kakšen je v luči te bogate zgodovine vaš osebni odnos do slovenščine?

V 16. stoletju so vzpostavili slovenski knjižni jezik za ljudi, ki si slovenskega knjižnega jezika sploh niso mogli želeli, saj niso vedeli, kaj knjižni jezik je. Za ljudi, ki si knjig v slovenskem jeziku sploh niso želeli brati, saj so tisti, ki so bili pismeni, znali nemško ali latinsko, tisti, ki niso bili pismeni, pa o tem sploh niso razmišljali.

Stanje je bilo torej brezupno. Kljub temu pa so uspešno vzpostavili knjižno slovenščino. Nekaj te trme, te samozvestne trme moramo ohraniti tudi v teh časih. Najlaže je reči, da gre z jezikom vse navzdol. Ampak to je izgovor.

Če bomo vztrajali, če bomo slovenščino uporabljali in ne bomo iskali samo napak, pač pa se zgledovali po kakovostni knjižni slovenščini, potem se nam tudi na dolgi rok kljub težkim razmeram za slovenščino ni treba bati. Slabše, kot je bilo v 16. stoletju, ne more biti. Pa je kljub temu to čas rojstva knjižne slovenščine.

Torej ste osebno glede prihodnosti slovenskega jezika optimist.

Previden optimist, vendar ja.

“

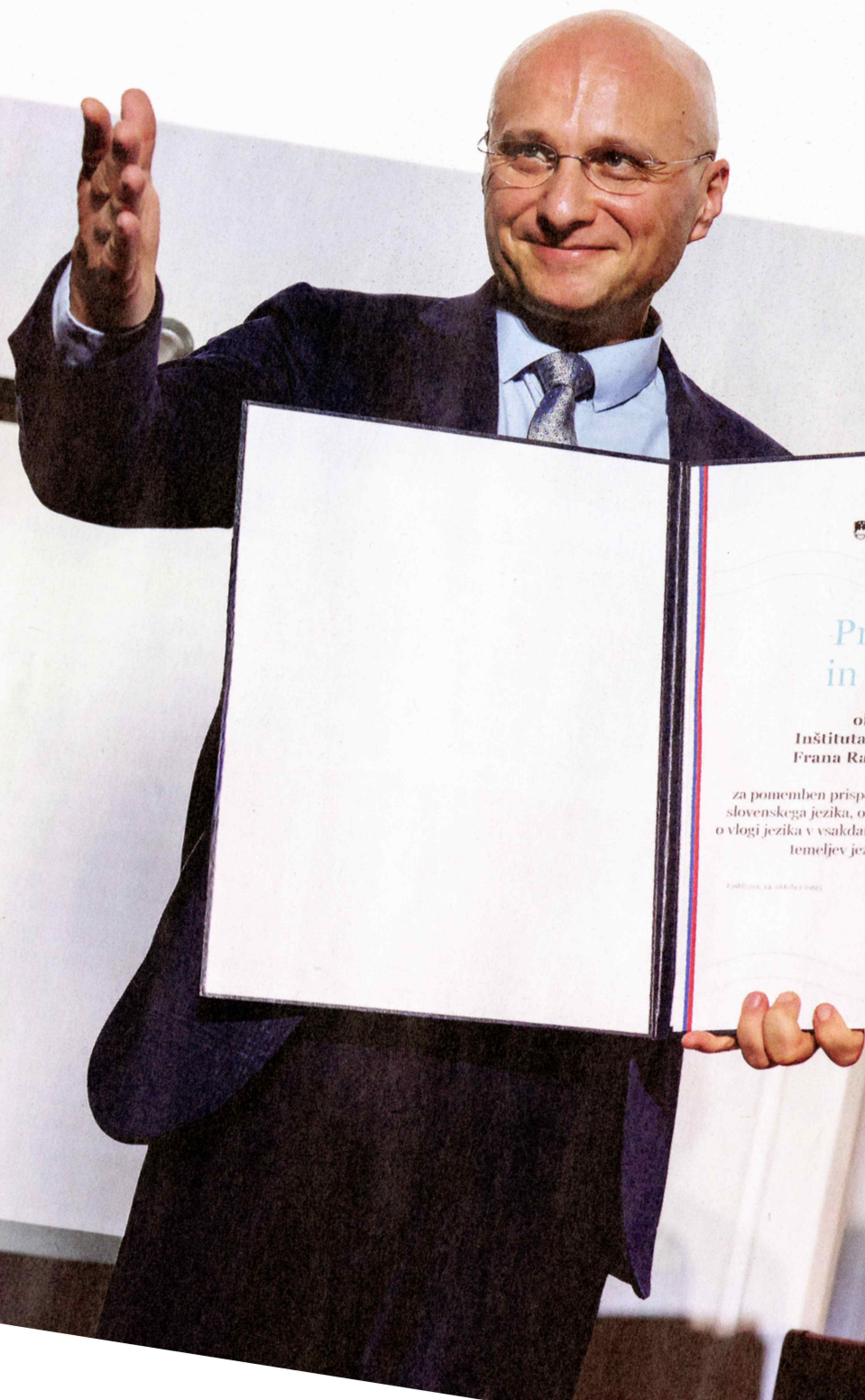
Vse zelo spodbujam, da za klepetalnike umetne inteligence, kot sta denimo ChatGPT ali Copilot, uporabljamo besedo 'klepetalnik'.

14. 10. 2025

80 LET Inštituta za slovenski jezik Frana Ramovša **ZRC SAZU**

Dr. Kozma Ahačič, predstojnik

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KULTURO

Priznanje in zahvala

ob 80-letnici
Inštituta za slovenski jezik
Frana Ramovša ZRC SAZU

za pomemben prispevek na področju raziskovanja
slovenskega jezika, odpiranja prostora za razmislek
o vlogi jezika v vsakdanjem življenju ter sooblikovanja
temeljev jezikovne prihodnosti.

Ljubljana, 14. oktobra 2025

dr. Ahačič